

P17-0716:1

L2Profiles

Morfologisk profilering av svenska som andraspråk

Språkstrukturseminariet, Göteborgs universitet
(28 jan. 2021)

Therese Lindström Tiedemann*, Beatrice Silén*, Stellan Petersson¹, Maisa Lauriala*
*=Helsingfors universitet, ¹ = Göteborgs universitet

UNIVERSITY OF GOTHENBURG

SPRÅKBANKENTEXT

UNIVERSITY OF HELSINKI

1

“L2profiler”

Utveckling av lexikala och grammatiska kompetenser i invandrarsvenska

UNIVERSITY OF GOTHENBURG

SPRÅKBANKENTEXT

RIKSBANKENS
JUBILEUMSFOND
FRÄMJAR HUMANIORA
OCH SAMHÄLLSVETENSKAP

Projekt finansierat av:

Riksbankens jubileumsfond (2018–2020 (2021)) P17-0716:1 (gemensam ansökan Elena & Therese)

<https://ri.se/anslag/2017/development-of-lexical-and-grammatical-competences-in-immigrant-swedish/>

Samarbete:

Svenska språket, Göteborgs universitet och Nordica, Helsingfors universitet

Projektledare: Elena Volodina, Göteborgs universitet

Hemsida:

<https://spraakbanken.gu.se/en/projects/l2profiles>

UNIVERSITY OF HELSINKI

2

“Profilering”

Data → “Typers” frekvens →
översiktsbild över utvecklingen
(Granfelt & Ågren 2014)

Profiling →
CEFR referensnivådeskriptorer:
Profile Deutsch; English Profile

Jfr även *Lexical Frequency Profile*
(Laufer & Nation 1995, Laufer
2005)

Ursprung: Speech disorder
research (Crystal, 1976); spreds
sen till SLA (Clahsen 1985; 2012)

3

English Vocabulary Profile Online - British English

Search... A1 A2 B1 B2 C1 C2 Select All Search Advanced Search Clear Results

Topic - Select - Part of Speech - Select -

Hide culturally sensitive words Yes

Category - Select - Grammar - Select - Usage - Select -

Prefix - Select - Suffix - Select -

4

Prefix		Suffix						
dis-		- Select -						
Results 1 - 20 of 55				Sort by:	Level	Ascending	Display #	20
Base Word	Guideword	Level ^	Part of Speech	Topic	Details			
disadvantage	MAKING DIFFICULT	B1	noun		Details			
dislike		B1	verb	people: personality	Details			
disagree		B1	verb	communication	Details			
likes and dislikes		B1	phrase	people: personality	Details			
disabled		B1	adjective	body and health	Details			
disappear	NOT SEE	B1	verb		Details			
disappear	NOT FIND	B1	verb		Details			
disappearance		B2	noun		Details			
discourage	MAKE LESS CONFIDENT	B2	verb	communication	Details			
discourage sb from doing sth		B2	phrase	communication	Details			
disapprove		B2	verb	people: personality	Details			

5

I dag

- Varför morfologi?
- Annotering
- Exempel morfologisk annotering
- Samstämmighet & Homografer
- Utveckling?

8

Varför morfologi?

9

Varför morfologi?

- L1 och L2 forskning – ordförrådet viktigt för språkförståelse (Mochizuki & Aizawa 2000, Schmitt & Meara 1997, Amirjalili and Akbar Jabbari, 2018: 3; Sukying, 2020)
- Ordförrådsforskning (Nagy et al 2013:3) – morfologi och ordfamiljer (Bauer m.fl. 1993))
- Inbyggt i vokabulärtest (t.ex. *Word part levels test* Webb & Sasao 2017; *Vocabulary levels test* Nation 1983, Webb m.fl. 2017; *LFP* Laufer & Nation 1995)

10

Varför morfologi?

- L1 och L2 forskning – ordförrådet viktigt för förståelse (Mochizuki & Aizawa 2000, Schmitt & Meara 1997, Amirjalili and Akbar Jabbari, 2018: 3; Sukying, 2020)
- Ordförrådsforskning (Nagy et al 2013:3) – morfologi och ordfamiljer (Bauer m.fl. 1993))
- Inbyggt i vokabulärtest (t.ex. *Word part levels test* Webb & Sasao 2017; *Vocabulary levels test* Nation 1983, Webb m.fl. 2017; *LFP* Laufer & Nation 1995)

→ **ordfamiljer** vore intressant – utvecklingen av L2

→ **ordfamilj** och morfeminformation behövs för att utveckla test för svenska såsom internationella test

11

Morfem?

- Morfem – minsta betydelsebärande enheten
- Vilken är den minsta betydelsebärande enheten i orden?
- Hur fastställer vi det?
  - Jämföra med andra ord
- Är det samma för L1-talare och L2-talare?

12

Morfem?

- Morfem – minsta betydelsebärande enheten
- Vilken är den minsta betydelsebärande enheten i orden?
- Hur fastställer vi det?
  - Jämföra med andra ord
- Är det samma för L1-talare och L2-talare?

Vi återkommer strax till hur vi gjort när vi analyserat.

13

Annoteringsarbetet

14

Data

16324 Lemgram + POS + betydelse extraherade ur:

- **Coctail-korpusen** (Volodina et al., 2014) – kursböcker Svenska som andraspråk (sverigesvenska). (CEFR-nivåer)
  - 594 287 token som länkats till en nivå (A1–C1)
- **SweLL-pilot-korpusen** (Volodina et al., 2016) – inlärtartexter
  - 155282 token (A1–C2)

15

	A1	A2	B1	B2	C1	C2	
Coctail	34 464	80 677	147 363	161 740	170 043	-	594 287
SweLL-pilot	5 172	26 200	23 921	45 182	51 549	3 258	155 282

16

Annoteringens utveckling

1. Legato – annoteringsverktyg – första runda under hösten 2019 (Beatrice och Stellan)
  - Mål: annotera med ett L2 perspektiv
  - Resultat: Jämförelse visade på många fall med olika resonemang
2. Ny analys baserad på **Svensk ordbok**
  - **Samarbete** med redaktionen för *Svensk ordbok* utgiven av Svenska Akademien: deras morfemanalys (utan morfemkategori) direkt inne i Legato
3. Parallellannotering: samma 100 x 4, jämförde (per 100), oannoterade
  - (automatisk jämförelse (Yousuf
4. Resten uppdelat på 3 annoterare – jämförelse på morfemnivå
  - Beatrice och Stellan – tillgång till sina tidigare annoteringar

18

Morfemanalys

- Synkron i första hand – jämför med andra ord i språket
- Bör stämma med SO och SAG
- Om dessa inte stämmer överens → diskussion → dokumentation

19

Morfemanalys – etymologi?

- Synkron i första hand
- Bör stämma med SO och SAG
- Om dessa inte stämmer överens → diskussion → dokumentation
- Etymologi – tas i bruk för att upptäcka möjliga paralleller
  - *Frilans*: SO – “sedan 1945 av eng. freelance med samma betydelse, eg. 'fri lans', urspr. om legoknekt; jfr [lans](#)” → även *lansera*: SO – “sedan 1892 av fra. lancer med samma betydelse, eg. 'slunga lans'; jfr [lans](#)”
- Etymologi kan också användas som hjälp: rot eller affix?
- Synkron morfemindelning kan vara annorlunda (jfr reanalys, grammatikalisering): *hamburger* > *burger*
- Svensk morfemindelning kan vara annorlunda än långgivande språk:
  - *Marshmallow*: SO *marsh·mallow·en* – L2P *marshmallow* (rot)

20

Samarbete med redaktionen för SO och SAOL

- SO och SAOL inne i Legato – STOR HJÄLP!
  - Morfemkategori saknas – vi lägger till
  - Fogemorfem särskiljs inte – vi markerar detta som eget morfem
  - Måste ändå titta i SO och SAOL på svenska.se ofta
  - Även SAOB, SAG, KORP, SALDO

SVENSKA AKADEMIENS
ORDBÖCKER

Lexicographic Annotation Tool (LEGATO)

21

Morfologisk analys i SO: ex *allomfattande* – Vilken ordbildningstyp? Vilken morfemkategori?

SO

tryckår: 2009

all`omfattande adjektiv, ingen böjning

ORDLED: all|om|fatt-ande

- som omfattar allt och alla

[Visa mer](#)

SO

tryckår: 2009

omfattande [ãm`-] adjektiv, ingen böjning

ORDLED: om|fatt-ande

- som har stort omfång

JFR avsevärd

[Visa mer](#)

22

Annotering i Legato

(utv. David Alfter m.fl., vidareutv. Yousuf Ali Mohammed)

Lexicographic Annotation Tool (LEGATO)

Guidelines Skipped items **98** Search Filter External links

Quick jump to: A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z A Å Ö

Jump to: Jump

1 - 19314

Current task: MORPHOLOGY

Progress: 12739/16314

SALDO lemgram

språkvårdare..nn.1

Saldo POS

noun (nn)

Part-of-Speech

Noun (NN)

CEFR level

C1

Saldo sense: språkvårdare..1
Saldo primary descriptor: språkvård..1
Saldo secondary descriptor: PRIM..1

Examples:

Svenska akademien ger ut ordlista och grammatik och många stora tidningar har egna ** språkvårdare ** .
I regeringskansliet sitter ** språkvårdare ** som ska se till att myndigheterna inte krånglar till språket för mycket .

Legato (v, 1): Alfter, D., Lindström Tiedemann, T & Volodina, E. (2019)

23

Previous morphology1: Copy	Previous morphology2: 	SO analysis: språk=vård-ar-en Copy	SAOL analysis: språk=vård-are Copy
Current values: r:språk r:vård s:ar te			
Select word form: ☐ ROOT LEXEME ☐ DERIVATION ☒ COMPOUND ☐ LEXICALIZED FORM ☐ UNKNOWN ☐ ABBREVIATION ☐ MARK FOR REGISTER ☐ L2 ANALYSIS LIKELY TO DIFFER			
Exit Previous Skip Save & Next			

24

LÄR språket via Korpus Analys

Annotering i Legato

Morfemkategorier

- Rot (r)
- Prefix (p)
- Böjningsändelse (i)
- Avledningssuffix (s)
- Fogemorfem (f)
- ?

- rr ("real root") - t.ex. *kaotisk* ->
r:kaot
rr:kaos
s:isk

Lexicographic Annotation Tool (LEGATO)

Ordbildningstyp

- Rotlexem, t.ex. *läsa, saga*
- Avledning, t.ex. *orolig, teknik*
- Sammansättning, t.ex. *sysselsätta, utanför*
- Lexikaliserad
  - Flerordsenheter, t.ex. *i alla fall*
  - Namn som t.ex. *Aftonbladet, Svenska Akademien*
  - Ord som oftast eller alltid förekommer i pluralis, t.ex. *sötsaker*
- Förkortning, t.ex. *AB, jfr* -> analyseras inte
- Unknown, t.ex. personnamn

25

Exempel och diskussion

26

Samstämmig analys – vissa principer

- Böjningsändelse eller Avledningsändelse?
- Definitioner
- Vi behöver principer och riktlinjer

27

Samstämmig analys – vissa principer

- Böjningsändelse eller Avledningsändelse?
- Definitioner
- Vi behöver principer och riktlinjer
- Ändras i andra böjningsformer, inte del av avledningsstammen → böjningsändelse
  - *pojke*, *pojkar*, *pojkskola*, *pojktig*
- Blir del av böjningsstammen och ev. även avledningsstammen → avledningsändelse
  - *minne*, *minnen*; *minnesstund* jfr även *minnas*

28

-e i slutet av substantiv

	Ordböjning	Sammansättning	Avledning	
Typ 1:	Pojk-e, -ar	pojkskola	pojktig	böjningsändelse
Typ 2:	Rik-e, -en	Riksdag Riksarkiv		avledningssuffix
	Minn-e, -en (minn-as)	Minnesalbum Minnesstund		
Typ 3:	Aktie, -r	Aktieägare		-e är del av roten

29

A som morfem

		Ordböjning	Samman-sättning	Avledning	Morfemkategor i
Verb	läs a	läs!, läser, läste,	läs-utmaning	läs are	Böjningsändelse
	kräk as	kräks!, kräks, kräktes			Böjningsändelse
	tal a	tal a !, tal ar , tal ade		tal are , (tal)	Avlednings- ändelse
	planer a	planer a !, planer ar , planer ade		planering	Avlednings- ändelse
Subst.	kvinn a	kvinn an , kvinnor	kvinn o -förening	kvinn l ig	Böjningsändelse
	kung a hus				Fogemorfem

30

Vad är rot, böjningssuffix och avledningssuffix?

SAG:

“morfem som ensamt eller tillsammans med böjningssuffix kan utgöra ett självständigt ord: *på, och, att, trä, jämn, böj*. Rotmorfemet kan bilda avledningar tillsammans med avledningssuffix (*jämnh*) och avledningsprefix (*ojämn*) eller sammansättningar tillsammans med andra ord (*jämntjock*).”

31

Sammansättningar eller avledningar?

	SO	SAG		Vår analys
åtala	å tal•a	?	sammansättning(?)	r:å r:tal s:a
ogilla	o gill•a	prefix nya substantiv <i>otur</i>	avledning! (jfr SAG)	p:o r:gill s:a
ombud	om bud	?	sammansättning?	(p?)/r:om r:bud
missförstånd	miss för•stånd	prefix nya substantiv: <i>missjud</i>	sammansättning?	(p?)r:miss p:för r:stånd

32

Inlånade ord: Ordbildning?

	SO	Etymologi (SO)	Vår analys
affär	af•fär → avledning?	sedan ca 1890 av fra. affaire 'an- gelägenhet, göro- mål', till uttrycket à faire '(som är) att göra'	p:af r:fär eller r:affär?
alfabet	alfa•bet → avledning?	sedan 1753 av lat. alphabe'tum med samma betydelse; till al'pha 'a' och be'ta 'b' , namn på de två första bok- stäverna i det grek. alfabetet	?:alfa ?:bet eller r:alfabet?

33

Vilka delar består avledningen av?

	SO	Etymologi (SO/SAOB)	Vår analys
Religion	re•lig-ion	sedan 1539 av lat. relig'io 'förpliktelse; samvete; gudadyrkan', till religa're 'binda fast'; jfr reliabel	p:re r:lig s:ion Eller r:relig?
Kaotisk	kaot•isk	[jfr t. chaotisch, eng. chaotic, fr. chaotique; bildat till KAOS efter mönster av sådana avledn. till gr. ord som EROTISK , HYPNOTISK m. fl.]	r:kaot s:isk rr:kaos
Refräng	refr•äng	sedan 1791; tänka på refrängen 1847 av fra. refrain 'återsvall; refräng'; nära besl. med fraktion SAOB: av mlat. refrangere, bryta tillbaka, bryta på nytt, av lat. re- (se RE-) o. frangere, bryta	r:refr s:äng (jfr gratäng, maräng) Eller??? p:re r:fräng
Semester	sem•ester	sedan 1756 via ty. av lat. seme'stris 'som varar sex månader', till sex' 'sex' och me'nsis 'månad'; urspr. i bet. 'halvår; termin'	r:se r:mest s:er

34

Analys av ord med *-graf*, *-krat*, *-log* och *-nom*

- Vi ser *-graf*, *-krat*, *-log* och *-nom* som rötter som kan specificeras av olika prefix.

Exempel:	p:eko	p:agr
	r:nom	f:o
	(s:i)	r:nom
		(s:i)

foto-graf-(i)	tele-graf-(i)	etno-graf-(i)
demo-krat-(i)	arist-o-krat-(i)	byrå-krat-(i)
psyk-o-log-(i)	geo-log-(i)	bio-log-(i)

35

Analys av ord med *-graf*, *-krat*, *-log* och *-nom*

“[Gr]af känner vi igen från många andra ord: *fotograf*, *etnograf*, *stenograf* m.fl. Det verkar finnas en vag betydelselikhet, *graf* tycks beteckna en person som sysslar med (ofta beskriver) något som framgår av det första ledet. Men om vi vill etablera *graf* som morfem i *geograf* återstår det att kontrollera om vi känner igen resten av ordet, *geo-*. Det finns åtminstone i ordet *geolog* (där i sin tur det senare ledet *-log* känns igen från många andra ord), och de flesta svenska språkbrukare vet nog åtminstone på ett allmänt plan att *geo-* i båda fallen har med jorden att göra. Vi kan fullfölja analysen genom att **fastslå att *graf* bör betraktas som ett avledningssuffix** och *geo* som ett bundet rotmorfem.”

(Malmgren 1994: 29, fetstil L2P)

36

Inte alltid samma princip: *bio*, *eko* och *tele*

Trots att *eko* i *ekologi* och *ekonomi* ses som prefix kan de bli rot i andra ord.

<i>ekoturist</i>	SAOL: eko tur-ist SO: tur·ist·en	Sammansättning: r: <i>eko</i> avl: <i>turist</i>
<i>bio</i>		Rot
<i>biogas</i>	SO: bio gas·en	Sammansättning: r: <i>bio</i> r: <i>gas</i>
<i>telekommunikation</i>	SO: tele kom·mun·ik·at·ion·en	Sammansättning: r: <i>tele</i> s: <i>kommunikation</i>
<i>telefon</i>	SO: tele·fon·en	Avledning: p:tele r:fon

Jfr
lexicalisation,
clipping &
syntacticization
(Brinton &
Traugott
2005):
bundna delar
> nya lexem,
t.ex. *omnibus*
> *bus(s)*,
automobil >
bil / *auto*

37

Substantiv som slutar på *i*

- T.ex. *monarki, akademi, ironi, teori*

SO	akademi·er	teori·er
Vår analys	r:akadem	r:teor
	s:i	s:i

- SO särskiljer inte *-i*: har vanligtvis inte morfem på en bokstav
- Vi vill koppla ord till varandra för att kunna hitta ordfamiljer

Jämför:	akadem·isk	teor·et·isk
	r:akadem	r:teor
	s:isk	s:et
		s:isk

38

Länder, nationalitet...

Italien

ROT: *itali*,
AVL.SUFFIX: *en* (böjning? Jfr Bakken 2002)

Italienare (nationalitet, subst.)

ROT: *itali*,
AVL.SUFFIX: *en*,
AVL.SUFFIX: *ar*,
BÖJNINGSSUFFIX: *e*

Italiensk (nationalitet, adj.)

ROT: *itali*,
AVL.SUFFIX: *en*,
AVL.SUFFIX: *sk*

SO

tryckår: 2009

italie`nare substantiv ~n äv. vard.

italienarn, plur. ~, best. plur. *italienarna*

ORDLED: itali·en·ar·en

feg-is! När flerstaviga ord på *-isk* med accent 1 utgör stam i avledning med suffixet *-a* bibehålls tonaccenten: *grekisk-a*, *slavisk-a*. Substantiv på *-anska*, *-enska* har också vanligen accent 1 (särskilt i beteckning för språk), men också accent 2 förekommer (särskilt i beteckning för kvinna): *itali¹enska* eller *itali²enska*, *ja¹panska* eller *ja²panska*.

SAG del 2: Substantiv §20 (s. 39)

41

Länder, nationalitet...

Italien

ROT: *itali*,

AVL.SUFFIX: *en* (böjning? Jfr Bakken 2002)

Italienare (nationalitet, subst.)

ROT: *itali*,

AVL.SUFFIX: *en*,

AVL.SUFFIX: *ar*,

BÖJNINGSSUFFIX: *e*

Italiensk (nationalitet, adj.)

ROT: *itali*,

AVL.SUFFIX: *en*,

AVL.SUFFIX: *sk*

SO

---

tryckår: 2009

italie`nare substantiv ~n äv. vard.
italienarn, plur. ~, best. plur. *italienarna*
 ORDLED: itali-en-ar-en

feg-is! När flerstaviga ord på *-isk* med accent 1 utgör *stam* i avledning med suffixet *-a* bibehålls tonaccenten: *grekisk-a*, *slavisk-a*. Substantiv på *-anska*, *-enska* har också vanligen accent 1 (särskilt i beteckning för språk), men också accent 2 förekommer (särskilt i beteckning för kvinna): *itali¹enska* eller *itali²enska*, *ja¹panska* eller *ja²panska*.

SAG del 2: Substantiv §20 (s. 39)

42

Sverige, svensk?? Hur får vi ihop ordfamiljen?

		Analys?	Ord i Legato (ex)	Etymologi
Sverige		r:sverige		
svensk	SO: (svensk <i>adj</i>), svensk-en <i>subst</i> .	r:sven	<i>Svensk, svenskfödd, svenskfödd, svenskhet, svenskurs, svensktalande, sydsvensk, utlandssvensk</i>	fsv. svänsker, motsv. fd. svensk (d. svensk), nor. svensk, fvn. svenskr, søenskr; sannol. i avljudsförh. till SVEAR.
svenska	SO: svensk-an	r:sven		
svensk		r:svensk	<i>osvensk, rikssvensk, rikssvenska, finlandssvensk, försvenska, försvenska, helsvensk</i>	
svear	SO: sve-ar			

43

norsk	so: nor-ska	<i>norsk, norsk, nynorsk</i>	r:nor
norrman	so: norr mann-en	<i>norrman</i>	r:norr (rr: nor?)
dansk	so: dan-ska	<i>danmark, dansk</i>	r: dan / r:dansk
finsk	so: fin-ska	<i>finland, finlandssvensk, finsk finsk-ugrisk, finsktalande</i>	r:fin / r:finsk
tornedalsfinska	so: torne-dals finsk-an	<i>tornedalsfinska</i>	r:fin
finländare	so; fin länd-ar-en	<i>finländare</i>	r:fin
engelsk	so: engel-ska	<i>England, engelsk, engelska, engelsman, engelsklärare, engelskspråkig, engelsktalande</i>	r:eng r:engel r:engels r:engelsk
fransk	so: fransk	<i>fransman, fransson, fransyska fransk, fransk, franska_revolutionen, fransktalande, skolfranska</i>	r:frans r:fransk
italiensk	so: itali-en-ska	<i>italien, italienare, italiensk, italiensk</i>	r:itali
spansk	so: span-ska	<i>spansk, spanska, spansktalande Spanjor, Spanien</i>	r:span r:spanj r:spani

44

27 jan 2021

Sk som avledningssuffix

Corpus	A1	A2	B1	B2	C1	C2	Total
Legato	15	15	20	22	21	0	93
Coctail	107	222	423	362	416	0	1530
Swell-pilot	14	73	39	45	42	3	216

s -> afrikansk, koreansk, latinsk, lutheransk, luthersk, medicinsk, mexikansk, muslimsk, nigeriansk, nordafrikansk, nordamerikansk, norsk, norsk, nynorsk, ondska, polsk, polsk, professorska, romansk, romersk, Sixtinska_kapellet, sjuksköterska, skådespelerska, skånsk, sköterska, nederländsk, norrländsk, nyzeeländsk, småländsk, iransk, islamsk, italiensk, italiensk, japansk, karolinsk, Karolinska, kassörska, katolsk, spartansk, svengelska, svensklärare, svägerska, sydafrikansk, sångerska, sömmerska, tibetansk, tornedalsfinska, trojansk, undersköterska, ungersk, urgermansk, urgermanska, viktoriansk, västafrikansk s -> icke-svensk, kanslīsvenska, svensk-tysk, svensk, svensk, svensk, svensk, Svenska_Akademien, Svenska_Akademien, Svenska_Dagbladet, Svenska_Dagbladet, svenskfödd, svenskfödd, svenskhet, svenskurs, svensktalande, sydsvensk, utlandssvensk, isländsk, thailändsk, utländsk, värmländsk, västerländsk...

45

Samstämmighet och homografer...

46

Möten och parallellannotering

- 400 ord annoterades av alla 4 (dvs Therese, Beatrice, Stellan och Maisa)
- Veckomöten – jämfört på morfemnivå för att fånga oenigheter

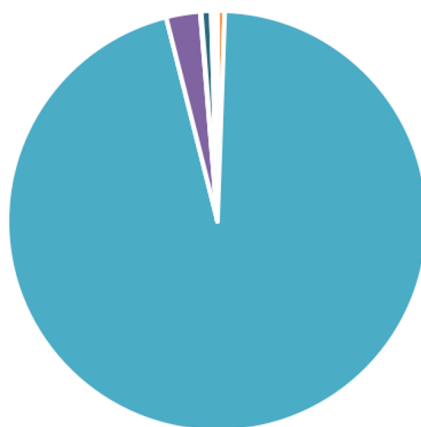
47

Hur lika annoterar vi?

Enligt automatisk jämförelse			
Annoterade lika	(667 + 782 =) 1449 morfem	30,3 %	Inkl homografer av samma typ.
Annoterade "olika"	~~3122~~ 27 morfem	0,6 %	
Annoterade av bara en	(3122-27=) 3095	64,8 %	
Annoterade delvis olika	(986-782 =) 204 morfem	4,3 %	Homografer men även fel
Annoterade lika av två och inte alls av en	782 morfem		
TOTALT	4775 "morfem"	100 %	Vissa av dessa är homografer på morfemnivån → morfemen är fler.

48

Lika annoterade av alla eller av 2 (plus en blank)

Homografer:
5,3 % av morfemen har sett som >1 morfemtyp av minst 1 annoterare.

49

Homografer

s	Rot	Bokstaven s
	Avledningssuffix	Inte all s
	Böjningssuffix	and s
	Fogemorfem	arbet s dag

50

Homografer – deponens = böjning?

s	Rot	Bokstaven s
	Avledningssuffix	Inte all s
	Böjningssuffix	and s
	Fogemorfem	arbet s dag

51

Homografer – deponens = böjning? (SAG)

-s-	Rot	Bokstaven s
	Avledningssuffix	Inte all s
	Böjningssuffix	and as
	Fogemorfem	arbets s dag

SAG del 2: Verb §49

§ 48. **S-verb som deponens.** När verbets *s*-form inte har passiv funktion fungerar den syntaktiskt ungefär som ett intransitivt (eller någon gång: transitivt) verb i *s*-lös form. *S*-formen kallas då deponens.¹

Den deponentiella *s*-formen är liksom den passiva en böjningsform av verbet: suffixet föregås av verbets övriga böjningssuffix. Funktionellt-semanticiskt är den deponentiella *s*-formen emellertid snarast jämförbar med en avledning: vissa betydelseundergrupper kan urskiljas och produktiviteten är starkt begränsad, dvs. deponentiell *s*-form förekommer bara av vissa verb.

52

Pågående forskningsfrågor just nu...

- Hur ökar morfemen över CEFR-nivåerna?
- Vi började från: **16 324 ord**
- Några få ord annoteras inte pga fel.
- **4775 “morfem”**

53

Morfemkategori / nivå – ca 16000 ord

Morpheme category/CEFR level

Identifier	A1	A2	B1	B2	C1	Total
Root (orthographic)	1606	3503	6416	6696	5042	23268
Inflectional ending	239	454	845	848	570	2958
Suffix	438	1244	2721	2744	2453	9601
Prefix	79	215	613	598	580	2085
Fogemorfem	20	112	260	322	251	965
Unknown	12	30	63	45	25	175
Root (real)	38	82	161	174	130	585

26 jan. 2021

54

Morfemtyper / nivå (baserat på de annoterade lexemen)

Morpheme types according to morpheme categories

The number outside the parenthesis is the total number of morpheme types develop according to morpheme categories at a particular CEFR level and the number inside the parenthesis is the new morpheme types develop according to morpheme categories at that level.

Identifier	A1	A2	B1	B2	C1	Total
Root (orthographic)	863 (863)	1577 (1074)	2247 (1110)	2374 (866)	1952 (528)	9018 (4441)
Inflectional ending	15 (15)	23 (9)	21 (2)	26 (4)	22 (3)	108 (33)
Suffix	87 (87)	125 (57)	170 (61)	170 (39)	157 (29)	710 (273)
Prefix	40 (40)	59 (33)	91 (37)	82 (28)	87 (23)	359 (161)
Fogemorfem	4 (4)	5 (1)	6 (2)	7 (1)	6 (0)	28 (8)
Unknown	12 (12)	30 (28)	55 (44)	36 (28)	25 (12)	158 (124)

Det här är baserat på typer i listan (inte förekomster).

26 jan. 2021

55

Utveckling – morfologisk komplexitet / CEFR-nivå

Morphological development at different levels

The first row in the table below is the number of words per level in LEGATO and the second row is the total number of annotated morphemes.

Item	A1	A2	B1	B2	C1	Total
word	1353	2646	4414	4316	3122	15854
morpheme (Inte real root)	2394	5559	10918	11253	8921	39053
morpheme/word	1.77	2.10	2.47	2.61	2.86	2.46

Det här är alltså
förekomster i listan.

26 jan. 2021

56

Morpheme/CEFR level

Enter a morpheme or select one from the *drop-down* list to view the total number of occurrence of the selected morpheme in different L2 dataset.

Select Morpheme:

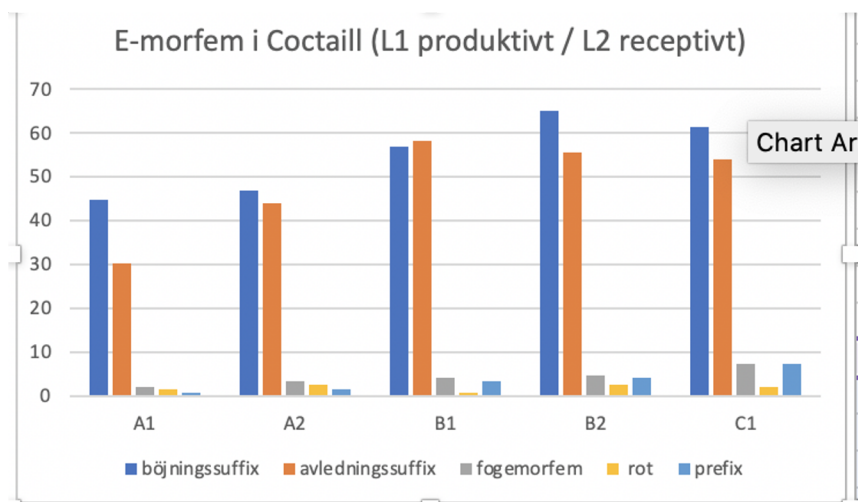
Corpus	A1	A2	B1	B2	C1	C2	Total
Legato	15	44	118	108	68	0	353
Coctail	139	261	595	619	752	0	2366
Swell-pilot	27	82	56	86	97	7	355

[Download full set of comparison](#)

57

E-morfem (per 10 000 token)

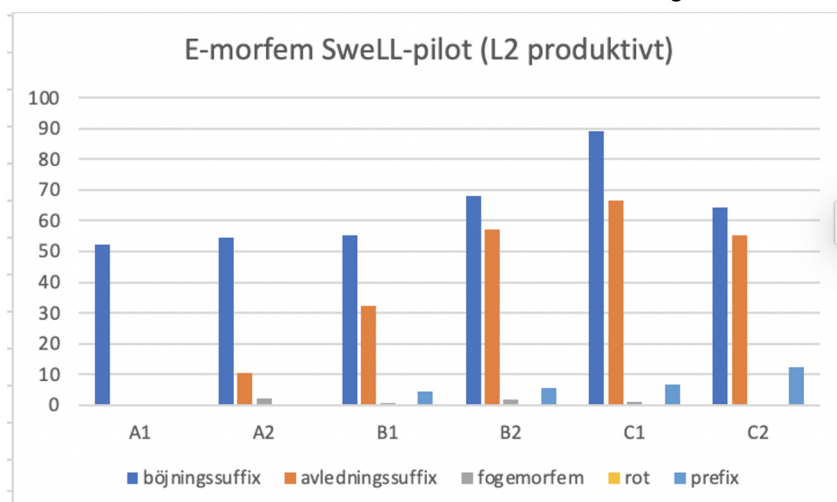
Böjning: pojke, pojkar
 Avledning: rike, riken, riksdag
 Rot: e-post
 Fogemorfem: räknesätt, rikedom

58

E-morfem (per 10 000 token)

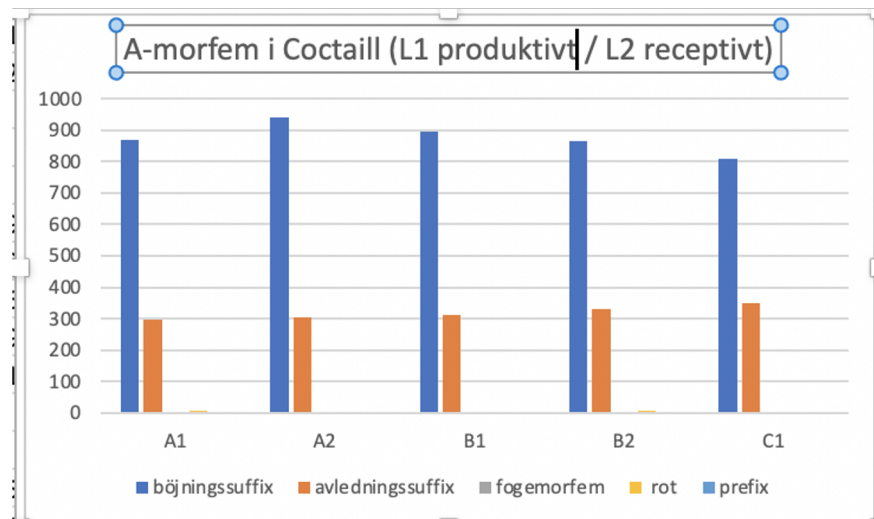
Böjning: pojke, pojkar
 Avledning: rike, riken, riksdag
 Rot: e-post
 Fogemorfem: räknesätt, rikedom

59

A-morfemen (per 10000 token)

Böjning: flicka, flickor; leva, lever
 Avledning: Kenya, erinran; mata, matar
 Fogemorfem: tålamod, vikingaskepp
 Rot: a-människa, a
 Prefix: amortering

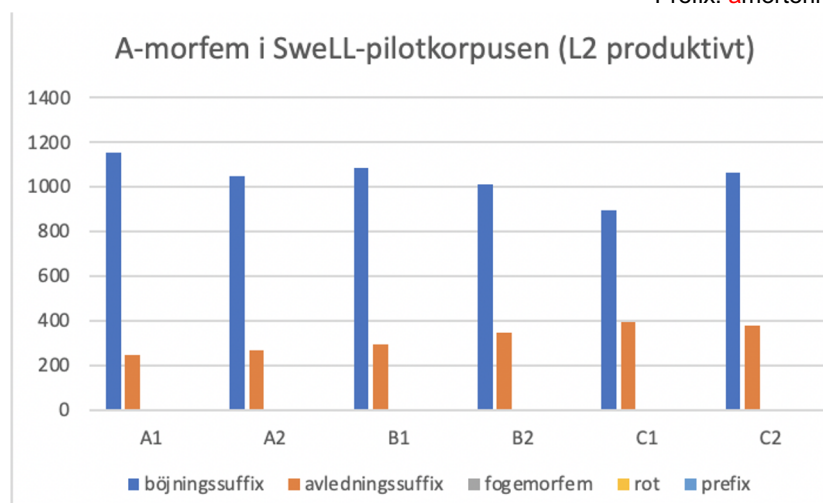

Baserat på orden som annoterats i Legato och deras frekvens i korpusen.

60

A-morfemen (per 10000 token)

Böjning: flicka, flickor; leva, lever
 Avledning: Kenya, erinran; mata, matar
 Fogemorfem: tålamod, vikingaskepp
 Rot: a-människa, a
 Prefix: amortering

Baserat på orden som annoterats i Legato och deras frekvens i korpusen.

61

Jfr English profile

- Utifrån våra 16 324 ord (lemgram+POS+Saldobetydelse) → när morfem som ingår förekommer
- Vilka ord de ingår i på vår lista
- Hur frekventa de är på olika nivåer (Coctail och SweLL-pilot) baserat på de här ordens frekvens i korpusarna

62

skap = rot och avledningssuffix

Rot:

*nyskapa, skap, skapa, skapelse,
ångestskapande, återskapa*

8 / 16324 annoterade ord

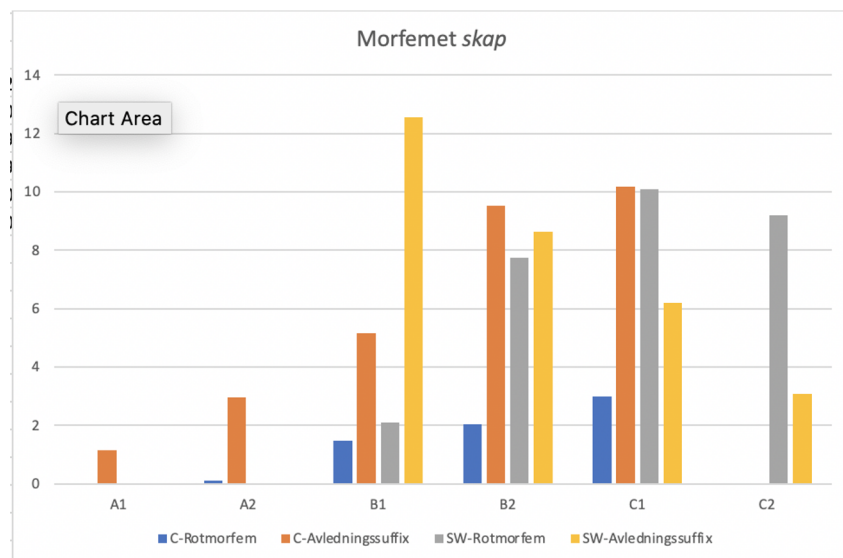
Avledningssuffix:

*kunskap, kunskapsmässig,
kändisskap, landskap, ledarskap,
litteraturvetenskap, medborgarskap,
redskap*

53 / 16324 annoterade ord

63

Hur vanligt är skap på de olika CEFR-nivåerna? (per 10000)

64

I vilka ord förekommer skap på de olika nivåerna

Informationen finns i våra data – men ännu svåra att lätt sammanställa per morfem.

65

I startgroparna...

- Hur utvecklar sig morfemen över CEFR-nivåerna?
- Kan vi liksom tidigare studier se en korrelation mellan morfemkännet och färdighet (receptiv och produktiv)?
- Kan det här användas för att bedöma nivå automatiskt?
- Kan ord automatiskt annoteras genom att tränas på våra annoteringar? (Yousuf jobbar på detta.)
- Sidoprojekt: Vilka morfem känner L2- (och L1-) talare faktiskt igen?
  - Undermedvetet vs medvetet
  - Ministudie på introkurs (L1 och L2 svenska)

66

P17-0716:1

L2Profiles

Tack!

L2 profiler

Therese Lindström Tiedemann*, Beatrice Silén*, Stellan Petersson¹, Maisa Lauriala*

*=Helsingfors universitet, ¹ = Göteborgs universitet

Projektledare: Elena Volodina (Göteborgs universitet)

SPRÅKBANKEN **TEXT**

UNIVERSITY OF GOTHENBURG

UNIVERSITY OF HELSINKI

67

Referenser

- Alfter, D., Tiedemann, T. L., & Volodina, E. (2019). LEGATO: A flexible lexicographic annotation tool. In *Proceedings of the 22nd Nordic Conference on Computational Linguistics* (pp. 382-388). <https://www.aclweb.org/anthology/W19-6145/>
- Amirjalili, F., & Jabbari, A. A. (2018). The impact of morphological instruction on morphological awareness and reading comprehension of EFL learners. *Cogent Education*, 5(1), 1523975.
- Bakken, K. 2002. Navnstatus og bestemdhetskategorien. NORNA:rapporter 29, särtryck av Namn och bygd.
- Balling, L. W. (2016). Findes morfemer? Om morfologiens rolle i sprogprocessering. *NyS, Nydanske Sprogstudier*, (51), 9-30.
- Bauer, L., & Nation, P. (1993). Word families. *International journal of Lexicography*, 6(4), 253-279.
- Brezina, V., & Pallotti, G. (2019). Morphological complexity in written L2 texts. *Second language research*, 35(1), 99-119.
- Brinton, L. J., & Traugott, E. C. (2005). *Lexicalization and language change*. Cambridge University Press.
- Clahsen, H. (1985). 12 Profiling second language development: A procedure for assessing L2 proficiency. *Modelling and assessing second language acquisition*, 18, 283.
- Clahsen, H., Hansen, D., Ball, P., Crystal, M., & Fletcher, D. (2012). Profiling linguistic disability in German-speaking children. *Assessing grammar: The languages of LARSP*, 77-91.
- Crystal, D., Fletcher, P., & Garman, M. (1976). *The grammatical analysis of language disability: A procedure for assessment and remediation* (Vol. 1). Hodder Education.

68

- Granfeldt, J., & Ågren, M. (2014). SLA developmental stages and teachers' assessment of written French: Exploring Direkt Profil as a diagnostic assessment tool. *Language Testing*, 31(3), 285-305.
- Hopper, P. & Traugott, E (2003) *Grammaticalization*. 2:a utg. Cambridge university press.
- Laufer, B. (2005). Lexical frequency profiles: From Monte Carlo to the real world: A response to Meara (2005). *Applied linguistics*, 26(4), 582-588.
- Laufer, B., & Nation, P. (1995). Vocabulary size and use: Lexical richness in L2 written production. *Applied linguistics*, 16(3), 307-322.
- Lehtonen, M., Niska, H., Wande, E., Niemi, J., & Laine, M. (2006). Recognition of inflected words in a morphologically limited language: Frequency effects in monolinguals and bilinguals. *Journal of Psycholinguistic Research*, 35(2), 121.
- Löfdahl, M., Tingsell, S. och Wenner, L. 2015. Lexikon, onomastikon och flerspråkighet. I: E. Aldrin, L. Gustafsson, M. Löfdahl & L. Wenner (red.) *Innovationer i namn och namnmönster*. NORNA-rapporter 92 [https://www.isof.se/download/18.30cc95d915aacd94099dbf0/1529493974911/110%20art%20Lo%CC%88fdahl%20mfl%20\(002\).pdf](https://www.isof.se/download/18.30cc95d915aacd94099dbf0/1529493974911/110%20art%20Lo%CC%88fdahl%20mfl%20(002).pdf) Hämtad: 26 april 2020
- Löfdahl, M., Tingsell, S. och Wenner, L. 2016. Möten, motstånd och gränser - flerspråkiga namnstrategier. I: *Svenskans beskrivning* 35. S. 202-??
- Löfdahl, M. & Tingsell, S. 2013 [2016]. *Gröna gården och Häxeskogen*. Onomastikon och namnbildning ur ett andraspråksperspektiv. I. L. Mattfolk, M. Vidberg & P. Gustavsson (red.) *Namn i stadsmiljö*. NORNA-rapporter 90, Helsingfors. S. 169-187.

69

- Mochizuki, M., & Aizawa, K. (2000). An affix acquisition order for EFL learners: An exploratory study. *System*, 28(2), 291-304.
- Motschenbacher, H. 2020. Corpus Linguistic Onomastics: A Plea for a Corpus-Based Investigation of Names, *Names*, 68:2, 88-103, DOI:10.1080/00277738.2020.1731240
- Nagy, W. E., Carlisle, J. F., & Goodwin, A. P. (2014). Morphological knowledge and literacy acquisition. *Journal of learning disabilities*, 47(1), 3-12
- Nation, I. S. P. (1983) Testing and teaching vocabulary. *Guidelines*. 5: 12–25.
- Nyström, S. 1997. Namnmönster, namnsystem, onomastikon: Något om namnförrådets art och struktur. *Ellevte Nordiske Navneforskerkongressen. Sundvollen 19.-23. Juni 1994.*, s. 133-248. .
- Nyström, S. 2016. Names and meaning. I: C. Haugh (red.) *Oxford Handbook of Names and Naming*. Oxford: OUP. s. 40–51.
- Sasao, Y., & Webb, S. (2017). The word part levels test. *Language Teaching Research*, 21(1), 12-30.
- Schmitt, N., & Meara, P. (1997). Researching vocabulary through a word knowledge framework: Word associations and verbal suffixes. *Studies in second language acquisition*, 19(1), 17-36.
- Sukying, A. (2020). Word Knowledge through Morphological Awareness in EFL Learners. *TESOL International Journal*, 15(1), 74-85.
- Svenska.se: SAOL, SO och SAOB
- Teleman, U., Hellberg, S., & Andersson, E. (1999). *Svenska akademiens grammatik*. Svenska akademien.
- Tyler, A., & Nagy, W. (1989). The acquisition of English derivational morphology. *Journal of memory and language*, 28(6), 649-667.
- Verhoeven, L., & Carlisle, J. F. (2006). Introduction to the special issue: Morphology in word identification and word spelling. *Reading and Writing*. 19(7), 643-650.

70

Datakällor

Volodina, E., Pilán, I., Eide, S. R., & Heidarsson, H. (2014, November). You get what you annotate: a pedagogically annotated corpus of coursebooks for Swedish as a Second Language. In *Proceedings of the third workshop on NLP for computer-assisted language learning* (pp. 128-144).

Volodina, E., Pilán, I., Enström, I., Llozhi, L., Lundkvist, P., Sundberg, G., & Sandell, M. (2016). Swell on the rise: Swedish learner language corpus for European reference level studies. *arXiv preprint arXiv:1604.06583*.

Svenska.se

SAG

71

P17-0716:1

L2Profiles

Tack!

L2 profiler

Therese Lindström Tiedemann*, Beatrice Silén*, Stellan Petersson¹, Maisa Lauriala*

*=Helsingfors universitet, ¹ = Göteborgs universitet

Projektledare: Elena Volodina (Göteborgs universitet)

SPRÅKBANKENTEXT

UNIVERSITY OF GOTHENBURG

UNIVERSITY OF HELSINKI

72

73